

Etiketizační teorie

= „nálepkování“

- Člověk se stává **deviantním proto, že ho jiní jako deviantního označili**
 - Záleží na tom, kdo tuto etiketu dal
 - Nejintenzivnější bývá, pokud dochází k takovému označování lidmi sociálně významnými

A. Primární deviace

- Člověk **poprvé poruší normy** a je označen za devianta
- Př. ten kluk roste pro šibenici

B. Sekundární deviace

- Člověk **přijme svou roli devianta** a začne se tak chovat
- Př. všichni Romové kradou

Hodnoty

- Chování pro společnost žádoucí
- Poskytují kritéria, kterými hodnotíme ostatní
- Hodnoty jsou určujícím východiskem pro normy

Normy

- **Co společnost akceptuje a považuje za normální**
- Většina norem není verbálně fixovaná
 - **Člověk konformní** – respektují normy
 - **Člověk deviantní** – porušují normy
- **Právní** – řídí se zákony, porovnává s nimi chování jedince
- **Sociální** – úlohu hraje náboženský řád, etika, zvyky, obyčeje, společnost
 - To tvoří tzv. sociální (společenský) řád

Obyčeje

- **Nepsané standarty** – všeobecně akceptované – upravují denní činnost
 - Pozdravy, stolování
- Nerespektování – hodnoceno jako něco divného, cizího

Mravy

- **Nepsané**, obecně sdílené normy chování
- Řídí se **eticky: dobré×špatné**
- Životně **důležité** pro společnost

Zákony

- **Psané**
- Upravují **nejpodstatnější složky života společnosti**
- **Kontrolované** organizací – má povolení použít moc a sílu k uplatnění zákonů
- Nevznikají spontánně – **tvorba trvá delší dobu**
 - Změny několik měsíců (změna mravů – desetiletí až generace)

Sociální tabu

- **Něco o čem se nemluví**
- Zostřený způsob mravů
- Něco co je tak...“zakázané, zlé, zkažené“...že se o tom ani nemluví
- Překročení chápáno tak, že člověk vybočil z rovin lidství
- Př. kanibalismus, sexuální vražda dítěte, incest